

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 8. Ad fundandam Paraquariensem proficiscitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

Duas Societate sedes erigit.

CAPUT VII.
Quintensem Provinciam fundat.

jam facientem tardiùs advexit; quo factum, ut ipse, socio cum omnibus rebus in sequentis anni navigationem Gadibus detento, inanis in Peruviam renavigaret; adeò immoto ad hæc animo, ac si negotium nihil ad se pertineret. In Indiam appulsus, Claudii Aquavivæ jussu, in nova Carthagine Societatis domum, præposito ei Michaële Perlino, erexit: Sanctæ Fidei Novogranatensis regni Metropolitim, misso cum quatuor Sociis Antonio Funes, domicilio occupavit.

DUCTIS Limam subsidiariis Sociis, & Peruvæ Provinciali traditis, ad Quintensem Provinciam fundandam amissus, omnia in proclivi habuit. Quintense Collegium, aliarum sedium caput, inductâ studiorum ratione, constituit: in Bogorensi Sanctæ Fidei urbe Partheniam Sodalitatem nobilium virorum, ipso Joanne Borgiâ, Sancti Francisci Borgiæ nepote, & regni Præfecto protectore, erexit. Seminarii adolescentum, Bartholomæo Lupo Guerrero adnente, fundati, curam, Societatis nomine, suscepit. Monasterium Theresianis Monialibus erigi curavit. Indos, linguâ Hispanicâ doceri solitos, procurârâ Catecheseos versione, vernaculo idiomate imposterum instrui fecit. Concilium Provinciale autoritate & consilio magnoperè juvit. In reliqua Provincia regenda, stabiliendaque, quid pro Æthiopum, Indorum, ac Hispanorum emolumento, quid pro ornanda Societate nostra, quid pro augendo Summi Numinis cultu patrârît, quæ pericula terrâ marique adierit, quas Ethnicorum regiones per se, aut per Socios in Panamensi, Carthaginensi, Novogranatensi & Quitenâ, latissimis regionibus, ad Christi partes sollicitârît, alii pro dignitate (nam alterius molis opus est) narabunt: mihi certè tam latè excurrere, & res propè immensas fusè describere, pro instituto non licet, nec per malignam synopsim corrumpere lubet.

CAPUT VIII.
Adfundandam Paraquariensem Provinciam proficitur.

Socios plures egregios accipit.

Latus Peruanæ Provincie.

BIENNIO in fundatione Quitenâ Vice-provinciæ exacto, litteræ Claudii Aquavivæ allatæ sunt, quibus ex præterita designatione Didacus Torres ad Paraquariensem Provinciam fundandam properare jubebatur. E Quitenâ regno Limam appulsus, ab Peruano Provinciali quindecim Socios ex decreto Generalis Aquavivæ accepit, inter quos eminuere Franciscus Vasquius, magni Gabriëlis Vasquii non indignus nepos. Joannes Pastor, & Joannes-Baptista Ferrufinus, Provinciales quondam mei. Anthonius verò Ruisius, & Melchior Vanegas in India nati, famâ Sanctitatis, Horatius Bechius Senensis, Petrusque Romerus Hispanensis, adeptâ gloriosæ necis laureâ claruere: nec laude sua Joannes Fontius, Ludovicus Leiva, Marcus Anthonius, & Didacus Gonfaluus Holguinus novi Provincialis socius, caruere. Adeo ut satis appareret Peruviam Provinciam affectu materno in Paraquariam fuisse, quæ non nescia filiæ gloriam in matrem redundare, novellam Provinciam, tanquam filiam, ægrè abs se avulsam tantorum virorum dote emanciparet. Non defuit selectissimo duodecim Apostolicorum Sacerdotum numero suus Judas, quo reliqui in officio, terrore tanquam fræno, continerentur. Cæterum Paraquariensis novella Provincia, & Claudio Aquaviva patre, & Peruanâ Provinciâ matre progenitam, se non minùs gloriabitur, quàm qui natales suos ad illustrissimos progenitores referunt: nam ut de Claudio Aquaviva, utriusque Orbî noto, taceam: Peruana Provincia per Australem Americam pœnè totam propaginibus incluta, numero virorum illustrium, facinorum magnitudine, scientiarum multiplicitate, Fidei dilatatione, templorum magnificentiâ ac ornatu, tractandorum animorum gubernandi que peritiâ, laborum ac insectationum tolerantiam, tantam sibi claritudinem indepta est, quantam Hieronymus Portillus, Josephus Acofta, Baltazar Pinna, Joannes Plaza, Joannes Sebastianus Particius, Didacus Martines, Josephus Ariaga, Alvarez de Paz, Nicolaus Mastrillus, Durandus, Lyra, Menachus, Perlino, Pennafieles, & alii ejusdem notæ viri omni laudum genere, abundè ei pepererunt: & adhuc in posteris antiqua virtus viget, nulla in re Majorum famâ inferior, pergitque, ut hæcenus optimamater consilio, patrocinio, autoritate charissimam filiam juvare; ac vicissim filia obsequio, amore, laude amantissimam matrem profequitur: adeò ut mutuis

officiis

officiis utraque contra oblectatorum vim, cæterasque dæmonis insidias inconcussa firmaque permaneat. Designatos Socios Didacus Torres apposita oratione atque exemplo suo, ut se Divi Ignatii Exercitii, & totius vitæ noxarum expiatione, ad arduam expeditionem procurarent, permovit. Curatis animis, de tot Sociorum ad iter quingentarum leucarum viatico sollicito, Ferdinandus Arias Senator Limæ Regius significavit, in Senatûs tabulario asservari Philippi Tertii Regis Catholici recentissimas ad Proregem litteras, quibus jubebat duodecim Franciscanos Fratres, aut totidem Jesu Socios suis sumptibus in Paraquariam è Peruvia mitti: quarum litterarum vi, Franciscanis paucitarem suam excusantibus, Senatores Regii novo Provinciali, & Sociis terrâ marique profecturis, de navigio, de jumentis, de pecunia, de vestibus, & cæteris viæ levamentis, Regis nomine, liberaliter providerunt. Mediam Sociorum partem Didacus Torres Didaco Gonfalso Holguino, socio suo, mari in Chilenum regnum ducendos tradidit: ipse terrestri itinere cum cæteris progressus Cusci Julide, & Potosii, in quibus locis Rectorem egerat, obviam subinde ad viginti trigintave leucas populis præceduntibus liberaliter exceptus est. Chuquisacæ Sociis adhæsit Joannes Salas, bonæ spei juvenis, qui periculoso in torrentem casu, & morbo recenti ad mundi fallacis spes deserendas, ac religiosum Ordinem ineundum, ab Deo vocatus, cum non satis apud se staueret quem demum iniret, scriptis variarum Religionum nominibus (non imitabili exemplo) sortiri voluit; & quia tribus continuis vicibus in scheda Societatis Jesu nomen ex urna eduxisset, in ea felici sorte multorum Barbarorum bono adscribi meruit.

*Primi Socii
Regis Catho-
lici sumpti-
bus in Pro-
vinciam
pergunt.*

*Joannes Sa-
las ad Socie-
tatem voca-
tio.*

DIDACUS Torres Chuquisacæ iter prosequutus, superatis ægrè Peruviam montuosis finibus, Omaguacarum populos, Sociorum laboribus claros, partim ad capeffendam, partim ad retinendam fidem, Aimatrâ linguâ utens, animavit. Cucuifense, primum Tucumania oppidum, sub finem anni millesimi sexcentissimi septimi, cum feliciter tenuisset, Cucuifenses cives, templum ac Domum Societati condere paratos, ne pauculas copias in aditu Provincia distraharet, spe aluit, futurum ut crescentibus rebus, eorum votis fieret satis. Idem cum Saltensibus Hispanis in transitu spondisset, tandem mense Decembri Tucumania metropolim, magnâ Ferdinandi Treci Episcopi, Alfonsi Ribera Prætoris, & Hispanorum Indorumque gratulatione invehctus est. Episcopi manum de genibus osculatus, summâ modestia ac gravitate verborum, suam & Sociorum operam dedicans, ostendit se nihil magis avere, quàm si obloquentissimis filiis optimus pater difficillima quæque pro animarum bono imperaret; aens, eâ de causâ se & Socios à Præposito Generali Aquavivâ, Tucumania & Paraquaria magistratum postulatu, missos, ut Societatis more, quantum viribus humanis cum Dei gratia possent, nulli Ordini deessent. Episcopus summopere delectatus tanti viri in se observantiâ, ad frequentissimam concionem in templo è sede Pontificali coram Patribus talem habuit orationem. *Inexplicabili, inquit, pænè letitiâ gestio pro adventu tantorum virorum in subsidium nostra Republicæ cælitus concessorum: quod beneficium, ut vos estimetis magis, ô Cives, per consecrationem meam Episcopalem sanctè affirmo juroq; sine Societatis auxilio videri mihi, nec officio Pastoralis, nec conscientia mea posse satisfacere. Superioribus annis, quando de pauculis Sociis in Peruviam retrahendis agebatur, tristitiâ oppressus decreveram dignitati meæ nuncium remittere, ne certum æternæ Salutis, si talibus adjutoribus privarer, discrimen adirem. At jam tristitia mea versa est in gaudium, dum, Te, Reverende Admodum Pater Didace Torres Provincialis dignissime, & vos Patres Reverendi, novæ Provincie fundatores meritissimi, ante oculos meos video. Quanta verò sit cordis mei letitia, ex dictis, ni fallor, cognovistis, factisq; luculentius cognoscetis, si pro fundandis novis Collegiis, satis mihi in presentiarum facultatis esset. Quod in me est faciam, ut nec Patrocinium meum, nec quidquid in meâ potestate fuerit, ô Patres, aliquando desideretis. Cæterum, multum colendi cives, ut imini dono cælitus dato, & mecum gratias date Omnipotenti Deo, quod tales curæ Pastoralis adjutores advenerint, per quos salubri vos pabulo pascamini, & innumera oves, per immensa propè loca errantes, in ovile Christi cum hujus*

CAPUT
IX.

*Didacus
Torres So-
cios in no-
vam Pro-
vinciam in-
ducit.*

*Cucuifenses
& Saltenses
Societatis se-
dem petunt.*

*Didacus
Torres &
socii Tucu-
mania me-
tropolim in-
greduntur.*

*Episcopi ad
eos oratio.*